

DÉLVIDÉK

Verseczi társadalmi és közművelődési vegyes tartalmú hetilap.

Versecz és vidéke magyar nyelvterjesztő egyesületének hivatalos közlönye.

Szerkesztőség iroda: Versecz, Iskola-utca 1054. szám — ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden küldemény és levelezés. A szerkesztőség számára a levelek és egyéb írásbeli közlemények különben özv. Kirchnerné felvételi és rendelő irodájában (az Andrassy-sétány és iskola-utca sarkán lévő Kadics-féle házban) is átvételnek.
Előfizetési díj: Negyedévre 1 frt. 25 kr. — Félévre 2 frt. 50 kr. — Egész évre 5 frt.

Egyes szám ára 10 kr.

Felelős szerkesztő: Perjessy Lajos.

Kiadó-hivatal: Kirchner-féle könyvnyomda Verseczen — ide intézendők a kiadó-hivatalt illető előfizetések, hirdetések és felszólamlások.

Hirdetési díj: A hirdetésekért járó díj legutányosabban számítatik. — Bélyegdíj minden beiktatásért 30 kr. — A nyitólétszám egy sor 10 kr. — A hirdetésekért kérjük pénteken délig beiktatni.

X. évfolyam

Vasárnap 1901. évi december 1-én.

48 szám.

A társadalom a magyar nyelv szolgálatában.

A kellően tájékozottak előtt nem lehet ismeretlen tény, hogy a magyar nyelv terjedésének első eminens tényezője: maga a társadalom. Az iskola csak az alapot veti meg, a melyre az életnek, a társadalomnak építenie kell. Azok, a kik hamisítatlan valójában ismerik az iskolák e tekintetben elért sikereit, bár sajnálattal, de kénytelenek elismerni, hogy a társadalom nemcsak nem épít az elkészített alapra, hanem hagyja azt szétmálni. A tanítók és tanárok utóvégre csekély ellennyomást gyakorolhatnak a kötelességeit lanyhán teljesítő társadalomra, s így ha még oly derekasan betöltik is azt a helyet, mely számukra kijutott, egymagukban nem tehetnek meg mindent az eszme szolgálatának érdekében.

A magyar nyelv terjedésének eszméjét csak a társadalom keltheti igazi életre; a magyar nyelvnek igazi ápoló-anyja csak a társadalom lehet. De éppen itt van a dolog bibéje! A társadalom nem látszik követni azon álláspontot, a melyet szolgálnia kellene. Ugyanis a mig minden iskolás-gyermektől elváránk, hogy a felsőbb elemi osztályokban már magyar nyelven fejezze ki gondolatait, úgy ahogy, s ha ezt nem tudná, elítéljük a tanítót, a ki lehetséges, hogy minden tőle telhetőt elkövetett, hogy a keményfejű nebulót megtanítsa édes hazai nyelvünkre, de ha mégsem boldogult, utóvégre is egy kis méltányossággal be-

kellene látnunk hogy lehetetlenre senki sem kötelezhető, — addig mi a társadalomban, édeskeveset törődünk azzal, hogy csakis a magyar nyelvet használjuk az életben a társadalmi érintkezéseknél s a családban, a hol egy valóságos kis magyar centrumot kellene alkotnunk.

Itt délvidékünkön sokan, azokkal, a kik más nyelven kívül magyarul is tudnak, már pusztán szokásból — hogy más kifejezést ne használjunk — inkább idegen nyelven beszélnek.

Vannak ismét nagyon sokan, a kik nem kérkedésből, hanem pusztán nembánomságból szorítják ki a magyar nyelvet privát beszélgetéseiknél. Kártyasztaloknál, s poharak csengése mellett, naponként nem hallani magyar szót magyar emberek között, sőt magyar kaszinóknál, vendéglőkben s más mulató helyeken is csak másodrendű szerep jut a magyar szónak.

Ne értjük azonban félre egymást! Ezzel nem azt akarjuk állítani, hogy az illetőket talán nem tartjuk jó hazafiaknak, de nem tudunk soha megbarátkozni azon tényvel, hogy a magyar nyelv kiszorítottik azon helyekről, a hol azt nemzeti misszióból beszélni kellene.

Ne gyűlöljük a más nyelvét, azokkal, a kik magyarul nem tudnak, társalogjunk anyanyelvükön, de a hol csak lehetséges, érvényesítsük a magyar nyelvet.

De furesának találjuk egyébként is azt, hogy mig az iskolákban sokszor emberfölötti erővel tanítanak a gyermekek a magyar szóra, addig az élet, illetve a tár-

sadalom nem folytatja a megkezdett munkát.

Ha belépünk a kereskedésekbe, többnyire német szóval fogadnak; a vendéglőkben hasonlóan, pedig tudnak ott magyarul is. Azt nem is említjük, hogy a kereskedők czegei — csekély kivétellel — német vagy szerb nyelven vannak kipingálva. Nem megszólalásból hozzuk fel, de összeegyeztethetetlennek találjuk hofitársaink kötelesséjével szemben, melylyel a magyar törvényhozásnak és az általános magyar nemzetnek, tehát önmaguknak is tartoznak. Az iskolák mindenben és mindenkor csak a magyar géniust ápolják, tanítják, fejlesztik és ime, a mint kilépnek a gyermekek az iskolák falai közül az életbe, a társadalom nyilvánulása meghazudtolja a hazafias tanítók törekvéseit.

Szüntelen hangoztatjuk azon magasztos elvet, hogy „nyelvében él a nemzet“, de ennél aztán többet nem is igen teszünk.

Felvetjük azon kérdést, hogy mig sok mindenféle eszközzel próbálkoznak közművelődési egyesületeink lendíteni a magyar nyelv terjedését, nem kellene-e első sorban arra törekedniök, hogy a társadalom fent érintett visszás állapotai megjavittassanak? Azt hisszük, hogy most már ennek is itt az ideje.

Lépjének tehát a közművelődési egyesületek szoros érintkezésbe a társadalommal. Beszéljék meg a dolgot alaposan, ez nem jár nagy áldozattal, csupán egy kis lelkesedéssel.

Tárcza.

Herczeg Ferencz új regénye.*)

Írta: Alta.

Herczeg Ferencz tehetsége igen összetett, folytonosan fejlődik, és fejlődésében még most is váratlan fordulatokat mutat. Majdnem ellentétesnek látszó minőségeket egyesít magában. Tud igen könnyed és graciózus lenni, de nem szűkölködik erő nélkül; józan megfigyelője és rajzolója a mindennapi életnek mégis nagyon szereti a képzelt merész és szeszélyes kalandozást; egészen elmerült a jelen kor társadalmának rajzában és egyszerre a kuruczok közt terem, sőt új regényében, a „Pogányok“-ban, az ősidők magyarjait tamasztja föl sírjukból. Tehetsége széles és mélyen járó, s a mi ennél is fontosabb: erős sodrú. Mindenekfölött igaz művészember, kinek gyönyörűsége telik benne, hogy anyagát megformálja, és újraformálja, ihlettel és türelemmel, mert ez az ellentétet is kibékíti lelkében. Új regénye egy vízióból keletkezett és történeti tanulmányokra támaszko-

dik. Ugy tett, mint a nagyon lelkiismeretes festő, tanulmányozta történeti színhelyét, épületeit, eget, földjét, vizeit, erdőit, állatait, növényeit, az emberek ruházatát, nyelvét, mindent a mi lelkünkre némi fényt vethet; ebből szerkesztette meg az alvanyt, melynek segítségével felépítette az egész pompás palotát; azután eltakarította az alvanyt, hogy még nyoma se maradjon és az épületet tisztán láthassuk. És mennyire tud az anyaghoz simulni, melyet földolgoz! Ha ez a könyv névtelenül jelenik meg, csak Herczeg tehetségének legbensőbb ismerői találtak volna ki szerzőjét. Még stílusa is megváltozott. Valami keleti pompa tűnik föl benne, mely nagyon illik a tárgyhoz, tele van aggatva drága ékszerekkel, melyek a könnyed lebegést kizárják, de méltóságos mozgásának sajátos bajt adnak. Herczeg Ferencz egyike azoknak, kik mindig újat keresnek, új hangot pengetnek. Tehetségüket új meg új próbára teszik, hogy lassák, meddig ér ereje, mit lehet belőle kihozni. Mintha kíváncsi volna maga-magára. Az ő kíváncsisága mi rank is atragad; kevés irónkat követjük pályáján annyira érdeklődéssel, örömmel latjuk emelkedését, bizonyos, hogy még magasabbra visz utja.

A tárgy megvalasztása is nagyon jellemzi. Erős nemzeti érzés szől könyvéből, de a műnek nincsen semmi idegen, külsőleg hozzá függesztett tendenciája. Nem az Árpádok korából meríti tárgyát, őt inkább az átmeneti kor ingerli,

melyben az emberek kisebbek, de hozzánk közelebb állók, a megfigyelőre nézve érdekesebbek. Ugyanez a kor a festői érzékű költőt is vonzza, erős fény- és színellentétek találkoznak benne, és az átmeneti kor félhomálya az alakokat fantasztikussá varázsolja. Ez a két vonás pedig legerősebb vonása Herczeg Ferencz tehetségének. Ő nagy festő és éles megfigyelő. Regénye igen „regényes“, kalandos, de erős lélektani alapon épül. És ez a lélektani alap nem apró elemzésekből összeállított mozaik, hanem nagy és merész bepillantás a magyar nép lelkébe, összefoglaló lélekrajz, mely az egész művet történeti magaslatra emeli. A lélekbuvár itt a történetirónak egyengette útját. A regény intimitásából, de a magyar lélek történetének egy nagy válsága tükröződik benne. Ily nagy célokat és ily nagyszabású módon még egy művét sem alkotta meg. Nem ad száraz történeti tényeket; nem fútogtatja tudását, bár nagyon sokat tud; nem hajhászsa a különlegességeket és az anekdotákat; nem alkotja meg a multat a jelen mintájára. Nagy dolgot művel: elmélyed a multba, életre tamasztja és belső igazságát testesíti meg művésziessen: Új stílus ez és mégis régi: az igazi költők igazi stílusa. Egy belsőleg igaz eszmet pillantott meg és sokkal közelebb hozza lelkünkhöz azt a kort, mint történetíró realista és költő egyszerre.

*) Városunk legnagyobb fiának „Pogányok“ című műve, melyet a „verseczi hölgyek“-nek ajánlott fel, Singer és Wolfner kiadásában jelent meg, de kapható lapunk kiadóhivatalában is. Az alábbi remek ismertetést, mely maga is irodalmi becsú munka, hazánk egyik legelső műkritikusa Dr. Alexander Bernát írta és először a „Budapesti Hírlap“-ban látott napvilágot. Szerk.

Kérelem.

Versecz város iskolaszéke az idén is, úgy mint más években karácsonyfát kíván felállítani a tisztelendő nőverek vezetésére bizott elemi leányiskola munktermében oly szegénysorsu fiú és leány növendékek számára, kiknek szüleik a szent ünnepek alkalmából gyermekeiknek még legcsekélyebb ajándékot adni sem képesek.

Tisztelettel fordulunk tehát városunk nagylelkű közönségéhez, hogy fáradozásainkat gyámolítani, a szegény gyermekek karácsonyfája számára taneszközöket, ruhákat ajándékozni, vagy bármi csekély összeg ajánlásával azok beszerzését elősegíteni sziveskedjenek.

A szíves adományokat — melyek nyilvánosan nyugtáztatnak — tisztelettel kérjük az elemi népiskola igazgatóságához vagy a leányiskolába a tisztelendő főnökhöz küldeni.

Versecezen, 1901. évi decz. hó 1-én.

A városi iskolaszék.

NAPI HIREK

Személyi hír. B a j s a i Z á k ó Milán főispánunk, mint azt a nála járt küldöttségnek megígérte, ma városunkba jön és részt vesz S e e m a y e r János orsz. gyűl. képviselő búcsúlakomáján.

Házi özredünk új parancsnoka J á c z Kálmán ezredes már megérkezett városunkba, és az Andrássy-sétáten levő Strach-féle házban fog lakni. A legmelegebben üdvözljük az új parancsnokot.

Athelyezés K o v a c s e v i t s Fedor házi honvédezdünk főhadnagya Goszpicsba a 26. ezredhez helyeztetett át.

Esküvő Latzunási S z o j a n o v i s György báró negybirtokos f. hó 27-én vezette oltarhoz Bécsben K a c o v i z z a Helén kisasszonyt.

Búcsú áldomás. S e e m a y e r János orsz. gyűlési képviselő, városunk volt polgarmesterének tiszteletére ma vasárnap este 7 órakor a vigadó nagytermében búcsú-áldomás rendeztetik, melyen nők is részt vehetnek. Egy teríték ára 3 korona. Előjegyzéseket elfogad a „Neue Werschetzer Zeitung“ szerkesztősege és Frisch Hugó kereskedő. Az ünnepi áldomásra

Főleg az a lélektani probléma foglalkoztatta, mely a pogány lázadásokban rejlik. Hogyan történt, hogy a keresztény név vált pogány ismét elpártolt a új vallástól, és visszatért ősei hitéhez? Nem a köznépről van szó, mely még soká nem alakult át belsőleg, mely az új hitet régi hitének módjára fogta föl és könnyen le is mondott róla kedvesebb, meghittebb hitvilága javára. De hogyan ment végbe ez a váltság a nép vezéreinek lelkében? Herczeg Ferencz gondolata ez. Ő látta maga előtt a pogány magyart büszke meghittségében és szellemi életének öntudatlanságában. Ezt a boldog állapotot megbontja a keresztény tanítás és a mi így megbomlott, azt nem lehet többé helyreállítani. Mindennemű artatlanságunkat csak egyszer vesztethetjük el — örökre. De míg az új állapotba beletörődünk, lelkünk új egyensúlyát megszerzzük, nagy valsegokon, belső küzdelmeken megyünk keresztül. Ilyen váltságon ment keresztül a magyar lélek a XI. század első felében. Vívódott, küzdött, tombolt, szenvedett. A legnemesebb lelkeknek össze kellett törniök ebben a küzdelemben. Az új és a régi hit, az idegenszerű és a nemzeti, összeutkoztek, a legjobb lelkekben a leghevesebben. Ez volt a lélek tragikuma, ez volt a végzetük, mely ellen hiába küzdöttek. Ime Herczeg Ferencz regényének vezérlő gondolata, melyet műve végén, mint hőse lelkében tamadó világgosságot maga is kimond. Idézzük saját szavaival:

„A mint Alpár elgondolkodva nézte a máglya tüzét, egyszerre különös világosság támadt a lelkében. És ekkor menértette, hogy az ő háborujuk elejétől fogva reménytelen volt. A polgárság elvesztette a csatáját már akkor, mikor még csak kantározott. Mert ők azért fegyverkeztek, hogy testeket öljenek; a hatalmas ellenség azonban nem a testekben hanem a lelkekben lakozik. Az erős hit ellen nem le-

egy deputáció meghívta Bajsai Zákó Milán főispánunkat is.

Jótekonyság. A magy. kir. áll. főrealiskola segítő egyesülete, mely városunk közönségének aldozatkeszsége folytán néhány évi fenállása óta szépen gyaporodott, és ingyen tankönyvek tandíjzisétek és a szegény tanulóknak másnemű segélyezése által is nagy hálaára kötelezi a szegény szülőket, most, hogy megérkezett a zordon tél és bizony sok szegény tanuló nincs jól ellátva téli ruhával — ez a humánus egyesület a mult napokban ismét kibontotta a jótekonyság zászlaját és 21 szegénysorsu középiskolai tanulólatot el 220 korona értékű ruhával és cipővel. Az egyesület ezen nemes cselekedeténél meleg szívű pártfogóra talált Adler Miksa helybeli nagykereskedő és birtokos, az egyet alapító tagjának személyében, ki ez alkalommal a fenti célra egy 20 koronás aranyat ajándékozott; továbbá G o n d a J. kereskedőben, ki hat pár harisnyát ajándékozott, melyekért a segítő egyesület vezetősége ez uton is kifejezi halás köszönetét.

A versecezi művelt nők öröme. Midőn „Ocskay brigadéros“ addig sohasem tapasztalt lelkesedésre ragadta minden hazafiasan gondolkodó fiat e hazának, midőn városunk szülőttét, Herczeg Ferenczet fényes és meleg ovációkkal halmozták el mindenféle széles e hazában. — Versecezi lakosságának intelligens része is sietett leróni igaz tiszteletének adóját azon férfiu irányában, ki szülővárosának annyi dicsőséget szerzett. Belső igaz és meleg szeretettel ünnepeltük a „mi oszlopunk“-at. — Művelt nőink pompás aranytollat ajándékoztak a lánglelkű magyar írónak, ki viszonzásként megígérte, hogy legújabb művét a „Versecezi hölgyek“-nek fogja ajánlani. Herczegünk ezen új műve, a „Pogányok“ megjelent, és mint lapunk jelen számában közölt ismertetésből is kiviláglik, ismét egy maradandó remekművel gazdagította magyar irodalmunkat. Művelt nőink keblét méltán tölti el büszkeséggel az, hogy ezen műnek van ajánlva. Ott is kell hogy legyen ezen könyv minden oly versecezi hölgy asztalán, ki számot tart az „intelligens“ névre, és a ki a nagy magyar költővel érez: „Magyar hölgynek született, ald érte sorsodat, magyar nőnek születni, szép és nagy gondolat“ . . .

Diákmulatság. A versecezi m. kir. állami főrealiskola tanári testülete és ifjusága mint az előző években úgy az idén is hangversenynyel összekötött táncmulatságot fog rendezni a Glückmann féle vigadó nagytermében az ifjusági segítő egyesület és az ifjusági zenekar javá-

het kopjával harcolni, csak még erősebb hittel. Nekik pedig nincsen hitük. Ő maga is, de bizonyára Vata is régen nem tudtak már hinni a talosok és javasemberek egygyű babonáiban, tetették magukat, mintha hinnének, öröklődtek is, hogy higgyenek, de hinni nem tudtak. Oh, a fekete papok jó munkát végeztek! Ha nem is tudtak új hitet önteni minden szivbe, a régít ki tudták ölni mindenkiéből. Vata maga sem volt már öhitű, csak lázadó volt az új hit zsarnokságával szemben. A hadnagyok közül a legpogányabbak is így okoskodtak: Ha Árpád fejedeleme a pokolba jutott, jussak oda magam is? — A szivük mélyén nem tagadták meg az új Isten hatalmát, de fölzendültek ellene, mivel féltelű szabadságszeretüket sértette annak gyamkodása és korlátlan hatalma. És sokan a zendülők közül titokban meg voltak róla gyöződve, hogy a tulvilágon el fognak kárhozni és így mártírja lesznek a szabadságszeretetüknek. Ők voltak az igazi magyarok, a kik a szabadságukat többre tartották az üdvösségüknél és a hazájukat jobban szerették a menyországnál. A dazos elszántságukban is ott lapangott azonban az új hit. Nem, ők nem voltak már igazi pogányok. Az apáik azok voltak. Pompas erős állatokként kalandozták be a pusztákat, hittek az életben, onmagáért éltek az életet, és sohasem kérdezték, hogy mi lesz azután? Az ifjak szivében azonban már ki kelt a halál magva, melyet a papok vetettek el nagy buzgón és azóta nem is volt már igazi élet az élet. Mindig ott lapangott bennük a kérdés: Mi lesz azután? Ez a rettenetes kérdés most is átvillámlott a lelkükön, mikor az utolsó pogány fejedelem máglyája előtt állottak. Némelyek azt vallották, hogy lesz valami. És mind a két lehtőség nyakát szegte a pogány onhittségüknek.

Vége következik.

ra. A mulatság határnapjával a rendező bizottság január 11-ét tűzte ki és minden tőle telhetőt megtesz, arra nézve, hogy diákjainknak ezen minden esztendőben közkedveltségnek örvendő mulatsága minden tekintetben sikerüljön. A részletes műsrot annak idejében közölni fogjuk.

A délvidéki szini szövetség kiküldöttjei hétfőn délben a képviselőházban jártak, hogy a nemrégiben megalakult szövetség céljaira kikerjék a ministerek támogatását. A küldöttség vezetője Rónay Jenő, Torontal vármegye főispánja volt, Tagjai Issekutz Aurél megyei főjegyző (Lugos), dr. Bogdán Zsvikó polgarmester (Kikinda), Balajtky Barna kir. főbányabiztos (Oravicza), dr. Brájjer Lajos szerkesztő (Nagybecskerek), Feymann Gyula ügyvéd (Pancsova), Pescha Miklós törvényszéki biro (Fehértemplom), Zsiros József ügyvéd, (Módos). (A versecezi kiküldött táviratilag mentette ki elmaradását.) A kiküldöttek legelőbb is Széll Kálmán miniszterelnöknel tisztelegtek, ki Rónay beszédjére válaszolva kijelentette, hogy a délvidék e nagyfontosságú kulturális ügyét szívesen támogatja, a mennyire a költségvetés engedi. Hogy a miniszterelnök mennyire érdeklődik ez ügy iránt, mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy a jelenlegi állapotról külön jelentést kért. Azután Hegedüs Sándor kereskedelemügyi miniszternél tisztelegtek, hogy a társulat részére ingyen személyes és podgyásszállítást kérjenek. A miniszter megígérte, hogy az ügyet a ministertanács elé terjeszti, mely egyedül van hivatva benne dönteni. A küldöttség azután felment Bezerédj Viktor min. tanácsoshoz a belügyministeriumba, hogy az ügy állásáról tájékozzák. A küldöttség itt is a legszívesebben fogadtatásra talalt.

Nemzeti szinészet. A délvidéki szinikerület Földesi Sándor igazgatása alatt álló szintarsulata a mult pénteken este fejezte be az egy teljes hónapig tartó versecezi szini évadot; — a magyar múzsa elköltözött városunkból, s a derek szintarsulat, mely sok élvezetes és kellemes estét nyújtott közönségünknek, ma vasárnap mar Lugoson játszik. Összefoglalva mindent, elmondhatjuk, hogy a társulattal általánosságban meg volt elégedve közönségünk. Váltak hiányok, de azok eltüntetésén serényen buzgólkodott úgy az ambiciózus igazgató, mint Mezey főrendezővel egyetemben az egész társulat. Tény az, hogy Földesi társulatának vannak oly ritka jó magán szereplői úgy a nők, mint a férfiak között, kik bármily nagy szinpadon megállanak helyeiket; — tény az, hogy sok teljesen összevágó, jól begyakorolt előadást produkáltak, több oly ujdonsággal rukkoltak ki, melyekkel megelőzték még a nagyobb vidéki városok szinpadjait is; — van sok darabhoz megfelelő ruhatáruk; a népsziművek előadásai a legfokozottabb igényeket is kielégítik; de vannak hiányok is. A kar sokszor volt nemcsak gyöngye, hanem azt a benyomást keltette, hogy az énekek begyakorlásával nem igen igyekeztek. Az zenekarnál sok a kívánni való. Előfordultak egyeseknél szerep nemtudások is, de ezek mind olyan dolgok, melyeken könnyű szerrel segíthet az igazgató, ha megfelelő támogatásban fog részesülni a kerület többi városában. — Szombaton a „Kis mama“ ment kitünő előadásban. A közönség igen jól mulatott, és sok tapssal hamozta el Lévaít, Gerőit, a férfiak közül Madast, Pápaít és Vadaszt. — Vasárnap délután harmadszor „Ocskay brigadéros“ este „Felhő Klári“. — Hétfőn a „Gé-sak“ kevés közönség jelenlétében. Kiténtek: Szepesi, Léva és Madas, mint „Vun-Hi“. — Kedden „A bolcsó“. Niczkyné ismét ragyogtatta minden tekintetben kitünő játékát. Igen jók voltak mellette Mezey és Pápai — Szerdán „Pillango kisasszony“ és a „Szálka“. Az előadás teljesen kielégítette a közönséget. — Csütörtökön „A szép Darinka“ és Pénteken utolsó előadásul az „Ikrek“ ujdonság ment a czimszerepben Lévaival és Szepesivel. Lévaít pompás virágbokrétaival lepték meg tisztelőit. Ez az előadás bizony nem sokat ért, meglátszott a szereplőkön, hogy mar utra készülnek s néhány óra mulva a vasuti kocsiiban útik fel tanyájukat. A kar különösen rosszul énekelt. A társulat Versecezen összesen 32 előadást tartott, abból 24 volt a bérlet. — A legtöbbet jövedelmezett „Ocskay brigadéros“ 921 k. 32 fillért, továbbá a „Svihákok“ 334 k. 99 fill. A 32 előadás bruttó bevétele volt: bérlet, szelvénybérlet 4281 k. 05 fillér. Ehhez a subvenzió kvótája 500 k. összesen 4781 k. Ebből jut egy-egy előadásra 149. k. 09 fillér. A sziniévad

második részét tehát sokkal gyengébben látogatta a közönség, mert az első 12 előadásnál 200 k. felül volt a bevétel előadásenként. — Ma már Lugoson játszik a társulat! Őszintén kívánjuk, hogy siker és elismerés koronázza működését.

Meghívó a »Verseczi férfi-dalegylet« és a fehértemplomi katonai zenekar együttes közreműködésével 1901. december 7-én a »Vigadó«-ban a helybeli ág. h. hitközség javára megtartandó táncmulatsággal egybekötött hangversenyre. Helyárak: Erkély- és az 1.—6. széksorúlhely 2 kor., 7—10. széksorúlhely 1 kor. 60 fill. a 10 széksortól az ülőhely 1 kor. 20 fill. állóhely 1 korona. Felülvezetések hálásan eloadtatnak, és nyilvánosan nyugtáztatni fognak. Műsor: 1. Mozart »Figaró lakodalmá« dal-művének nyitánya. Előadja a katonai zenekar. 2. a) »Édes lánykám«, Huber Károlytól. b) »Abschied hat der Tag genommen«, Nessler-től. Előadja a férfiak. 3. »Der Engel«, Énekl. Bienerth Szt. úrhölgy hegedű és zongora kísérettel. 4. »Ase halála«, Grieg Edwárdtól. Előadja a katonai zenekar. 5. Niede Lajos »Szerenádja«. Vegyes karra zenekari kísérettel. 6. a) »Es ist nicht wahr«, Mattei T.-tól. b) »Dein gedenk ich, Margaretha«, Mayer-Helmutt Er-iktől. Énekl. Heegn Reinhold úr. 7. »Magyar tánc«, Brahmstól. Előadja a katonai zenekar. 8. Borsay Samu: »Dal, virág és szerelem«, keringője. Vegyes karra zenekari kísérettel. 9. Wagner Richárd: »Tannhäuser fantázia«. Előadja a katonai zenekar. Jegyek előre vált-hatók az özv. Kirchner-féle könyvkereskedésben a hangverseny hetében. A nemes ezéü mulatságot a legmelegebben ajánljuk a Nagyérdemű közönség becses pártfogásába.

Nemzetközi méhészkongresszus Temesvárott. Temesvárról jelentik, hogy a német, osztrák, olasz, román és magyar méhészek ott nemzetközi kongresszust tartanak a jövő esztendő augusztus hónapjában. A kongresszus védnöke Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter. Tiszteletbeli elnökök Dessewffy Sándor püspök, Wekerle Sándor, Kiss Pál államtitkár, Molnár Viktor főispán, Máday Izidor miniszteri tanácsos, Telbisz Károly polgármester, Vámosy Mihály kir. tanácsos, méhészeti egyesületi elnök, dr. Köhl Vilmos, a német osztrák-magyar vándorgyűlés elnöke, Beck Pál tanácsos, dr. Dzierzon János, gróf Pfeil Ede. Főtktár Kovács Antal. Rendező-bizottsági elnök báró Ambrózy Béla. Temesvár városa és a földmívelésügyi kormányzat szabású előkészületekkel vesznek részt a kongresszusi rendezésében.

A verseczi takarékpénztár városunk ezen legrégibb és erős alapokon álló pénzintézete a múlt vasárnap rendkívüli közgyűlést tartott, és ez alkalommal több üdörös újítást léptetett életbe. A közgyűlést Morlin József igazgató helyettes nyitotta meg, konstatálta hogy 56 részvényes van jelen (175.000 k. alaptőkét képviselve.) Ezután szótöbbséggel elfogadták az alapszabályok egyes pontjainak megváltoztatását, melyek szerint a betevők teljes megnyugtató részvénylőkét, mely 1894-ben 80.000 k.-ról 200.000 k-ra emeltetett fel, ismét-ten felemelik a tartalékalap egy részének elvonásával 200.000 k.-ról 600.000 k.-ra és a részvények névértékét felülbélyegzés által 1500 k.-ban állapítják meg. Az érdemekben meg-öszült Weifert Mihálynak, az intézet régi közbizalásban álló igazgatójának, kinek működése alatt a pénzintézet oly szépen felvirá-gzott és teljesen megnyerte a közbizalmat, a részvényesek, mint tiszteletbeli vezérigazgatónak megszavazták teljes fizetését és Dr. König Ár-min indítványára érdemeit jegyzőkönyvileg is megörökítik. E halateltjes, nemes elhatározásért Weifert Károly városunk kőztiszteletben álló helyettes polgármestere, mint a kitüntetett igazgató fia mondott a részvényeseknek meleg köszönetet. — Elhatározták továbbá, hogy az intézet vezetését négy igazgatóra bizzák. Igaz-gatókká megvalasztattak: Morlin József, Báthory Elek Thor Antal és Atkary Lajos, kiknek nevében a közbizalomért Báthory Elek mondott magyar nyelven köszönetet. — Igazgatósági ta-gok lettek: Apfelbaum Hugó, Braichler Ferd., Fillipp M., Hatz V. Herczog József, Hemberger Balint, Hoffmann Károly, Hoffmann Rezső, Dr. Lichtscheindl Ernő, Neukomm Antal, Windauer Antal. A felügyelő bizottságba Lengauer Ferencz és Weifert Károly választattak meg.

A torontálmezei magyar nyelvterjesztő és közművelődési egyesület igazgatótanácsa Balázi

József elnöklete alatt ülést tartott, melyen részt vettek: Baaden Károly, dr. Brájer Lajos, Je-szenszky Nándor, dr. Klein Mór, Rác Jakab, Szegfü Nándor, Dr. Várady Imre ig. tagok és Rédl Ferencz titkár. A titkar jelentése szerint ez idén csak 15-en jelentkeztek a magyar nyelvű tanfolyamra. kiket 2 csoportban (8 haladó 6 kezdő) fognak Bányai és Rédl tanítók ok-tatni. Az igazgató tanács ezért 120—120 koro-na tiszteletdíjat szavazott meg a tanítóknak. Baaden Károly indítványozta, hogy a boldo-gult Steinbach Antalnak állítandó sírkő czélja-ira az egylet is járuljon hozzá, miután Stein-bach az egyletnek alapítása óta volt igazga-tója. Az igazgató tanács a nevezett czélra 50 koronát szavazott meg.

Szent Antal kenyere. A míg a nagyobb, városokban, mint Budapesten is a szabadkő-művesek osztják napoként a szegény éhező népnek a kenyeret, úgy városunkban a róm. kath. egyház buzgólkodik e tekintetben. Ily czélra közönségünkől 196 koronát gyűjtött, s e télen mind addig, míg ezen pénzben tart, vasárnapoként d. u. u. 3 órakor a hitközség bérházában a templom mellett kiosztják »szent Antal« kenyerét. Azoknak a szegényeknek, kik arra reflektálnak, Braichler egyházi gondnok-nál kell jelentkezni. Az ég áldása kíséri azokat, kik az éhezőkön, a szegényeken segítenek.

Alávaló barbarizmus. Allig van olyan hét, hogy a verseczi lapok ne írának azoknak a bardolatlan, neveletlen, rosszindulatú burschok-nak garázdálkodásairól, a kik csordanként ba-rangolva, ordítva éjjelenként letördelik a kapukilincseket, bepiszkolják a házakat, leverik a házak párkányait, letépik a csatornákat, zuznak, törnek. A múlt napokban városi parkunk szép bronz kutjának csonkították meg szobrát. Felgyújtották a szobrokat a téli fagy ellen védő borítékokat. Hat nincsen-e arra mód, hogy ezeket a barbarokat egyszer valahára mar megfékezzék.

Egy pángermán szerkesztő ellen. A szegedi kir. ügyész a »Grosskikindaer Zeitung« f. évi november hó 10-ik napján megjelent számának »Unsere Volkswirtschaft« című politikai tar-talmú cikkeért, mert Korn Arthur szerkesztő óvadékkal nem bír, feljelentést tett az 1888 évi XVIII. t.-cikk 80 §-a alá eső és a 31. §. s. mint büntetendő sajtorendőri vétség miatt. Az inkriminált cikk olyan vakmerő, szemtelen hangon ír a magyarokról, hogy szinte arczába kergeti a vért minden tisztességes honfiunak.

Megölte magát egy katona. A múlt csütör-tökön a helybeli méntelep kaszárnyában fel-a-kasztotta magát egy katona, s mire tettét észrevették, már halott volt.

Tisztíttassuk a járdákat. Rendőrőkapitá-nyunk rendeletet bocsájtott ki, melyben felhív-ja a háztulajdonosokat és lakókat, hogy a házak előtti járdát gondosan tisztítsák, mert azok, kik rendelete ellen vétenek 100 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel fognak sújtatni.

Kérelem. »Emlékeim« című művem, melyhez Hercegg Ferencz írta az előszót, — a múlt napokban már elhagyta a sajtót, és megjelent a könyvpiaczon. Az expe-díálás most van folyamatban.

A legmélyebb tisztelettel kérem T. Czime-det, kegyeskedjék az általam megküldött elő-j-zetési ívet — a mennyiben abban bejegyzések foglaltatnak — czimemre (Laktanya utca 28 szám) visszaküldeni, hogy könyvem megküldé-séről akadálytalanul gondoskodhassam.

Nagybecsű közbenjárásúért őszinte köszö-netemet kifejezve maradtam:
Versecz, 1901. decz. 1.

Mély tisztelettel

Perjéssy Lajos

áll. főreál. isk. tanár, a »Délvidék« szerkesztője.

»Ermelléki első szőlőoltvány-telep« Nagy-Kágya. hirdetését a t. cz. olvasóközönség szives figyelmébe ajánljuk.

Gyomorhajások figyelmébe! A szakembe-rek véleménye szerint, sőt a számtalan hálaira-tok nyomán is biztosan állítható, hogy a Brády-féle Máriaczelli gyomorczeppek, a gyo-morhajóknál, emésztési zavaroknál, főfájásnál felülmulthatatlan jó hatásuak, és azok a kik használták a legfellelzőbb zavakkal dícsérik. A máriaczelli gyomorczeppek valóban világhír-nek örvundenek, mint kipróbált hatásuk és ol-

csóságuk folytán, mert kis üveggel 40 kr. nagy üveggel 70 kr-ért párki beszerezheti ezen kitűnő házi szert. Ezen orvosszer bármely gyógyszerárban kapható, de határozottan Máriaczelli gyomorczepet kell kérni, és figyelni a védjegyre, mert vannak hamisítványok is, azok-tól pedig órizkedni kell.

Irodalom.

Kincses kalendárium. A »Kincses kalen-dárium legújabb 1902-re szóló kötetének tar-talomjegyzéke közel ezerháromszáz a könyv-ben található czikknek, közleménynek, hasznos és érdekes tudnivalónak sorolja föl a címét. Reszletesebben ismertetni egy ilyen könyvnek a tartalmát, ehhez egy másik könyv kellene, hiszen csak a címek felsorolása hat, három-hasabos, apró betűs oldal. Kalendárium cím alatt soha és sehol se adhatott többet az olvasónak egy könyv sem, mint a mennyit ez ad. Van a kincses kalendáriumnak még egy érdekessége: az ára. Ez az ötszáz oldalas, tar-talmában előkelő és páratlanul gazdag, gyö-nyörűen kiállított, és számtalan képpel díszes könyv kemény, színes borítékba kötve két ko-rona, angol vászonba kötve 3 korona, francia szattyán-kötésben 4 korona 40 fillér. Hogy egy ilyen magyar könyvet két koronáért lehet adni az följegyezni való dicsősége a magyar könyv-nek, a magyar olvasóközönségnek s a kincses kalendáriumnak.

A Magyarság címéhez hiven, valóban a magyarság lapja. Czikkei, tárczái s összes rova-tai lelkesen szolgálják a magyarság ügyét. A Magyarság vezérczikkeit és tárczait a felelős szerkesztő, Benedek Elek és a főszerkesztő Györfly Gyula orsz. gyűl. mellett kipró-bált erők írják, nevezetesen: Bedő A. Jancsó B. Gaál M. Jakab Ö. Petelei I. Földes G. Lengyel L. stb. Megrendelhető havi 1 k. 20 f. A Ma-gyarság a legolcsóbb napilap. Kiadóhivatal Budapest, VIII. ker., Szentkirályi-utca 28b. Melegen ajánljuk olvasóink figyelmébe.

Nyilttér.

Férfiak ingyen kapnak

olyan új találmányu orvosságot, mely az elve-szített erőt újra meghozza. Próbacsomagot s egy száz oldalos könyvet postán, jól becsomagolva, ingyen kapják mindazok, a kik érteírnak. Ez a legbambultra méltóbb csodaorvosság, mely meg-mentett ezeket a kik fiatalkori kihágások folytán nemi bajokban, szifiliszben, valamint elveszített férfierőben szenvednek. Ez okból elhatározta az intézet, hogy egy ingyen csomag orvosságot ma-gyarazó könyvvel együtt mindenkinek ingyen küld. Ezzel a haziorvossággal a baj otthon gyö-gyítható, s mindazok, a kika fiatalkori kihágások-ból származó nemi bajokban szelemi elgyengülés-ben, vagy kronikus bajokban szenvednek, otthon gyógyíthatják magukat. Ez a gyógyszer közvet-lenül azokra a szervekre hat, a hol a megerősödés szükséges csodálatos eredménnyel gyógyítja az évek óta tartó betegségeket. Öreg, fiatal egyaránt írhat a State Medical Institutnak az alatt jelzett címre, a honnan a csomagot rögtön elküldik. Az intézet leginkább azokat akarja megmenteni, akik kezelés czéljából az otthonukat nem hagyhatják el. A próbacsomag megmutatja, hogy mily köny-nyen kigyógyíthatók ebből a rettenetes bajból otthon. Az intézet kivételt nem tesz. Mindenki írhat érette barhonnán magyarul, mire titoktartás mellett postafordultával egy ingyen csomag or-vosságot kap magyarazó könyvvel együtt. Irjon még ma. A csomag olyan szépen be van csoma-golva, hogy a tartalmát senki sem fogja meg-tudni. A levelet így kell címezni: State Medical Institute, 6903 Elektron Building, Fort Wayne, Ind, Amerika. A levelek mindig bérmentesi-tendők.

Foulard-Selyem,

ruhák és blousokra 65 krajczártól frt. 3-65-ig nemkülönbön fekete, fehér és színes selyem 65 krajczártól frt. 14-65-ig méterenként portó és vámmentesen házhoz szállítva. Minták postaför-dultával küldetnek. Schweizba kétszeres portó. Henneberg G. selyemgyáros (cs. és kir. udvari szállító) Zürichben.

A Richter-féle
LINIMENTUM CAPS. COMP.
Horgony - Pain - Expeller

egy régi kipróbált házi szer, a mely már több mint 33 év óta megbízható bedörzsölésül alkalmaztatik köszvénynél, csúznál és meghűléseknél.

Intés. Silányabb utánzatok miatt bevásárláskor óvatossá legyünk és csakis eredeti üvegeket dobozokban a „Horgony” védjeggyel és a „Richter” csejegyessel fogadjunk el. — 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban a legtöbb gyógyszerárban kapható. Főraktár: **Török József,** gyógyszerésznél Budapestben.

Richter F. Ad. és társa,
** csász. és kir. udvari szállítók. **
Rudolstadt.

TROPON-SÜTEMÉNYEK

a legízletesebbek és a legtáplálóbbak.

TROPON-CAKES (Biscuits)

igen jóízű teasütemény, nagy felhőnye tartalmánál fogva nagyon tápláló

TROPON - KÉTSZERSÜLT

tablálóbb a közönséges kétszersülnél. Tej, kávé, bor mellé a legjobb sütemény egészségesek és betegek számára.

TROPON - KARLSBADI-

KÉTSZERSÜLT zsírtalan és azért igen könnyen emészthető sütemény gyöngégyomruak számára.

TROPON-DIABETIKUS

KÉTSZERSÜLT elenyésző csekély liszt-tartalma és nagy felhőnyetartalma miatt a cukorbetegség legjobb tápláléka.

Minden gyógyszerárban kaphatók.

Utbaigazítást ad: **Dr. LASZLÓ FRIGYES,** osztr. magyar Tropon- és táplálék gyárjai Budapest, VI., Gyár-u. 7.

Dr. RÖDER ÉS TARSA, Klosternerburg - Bécs.

Almát és körtét

nemes fajú téli gyümölcsöt szállítok utánvétellel bérmentetlenül.

szercsika, jeges, ranett és böralmát 2 frt. —

óriás almát 3 frt. —

császár körtét 2 frt. 50 kr.

100 darabonként

Perlesz Fülöp

Budapest, Teréz-körút 26.

11043. szám. — 1901. évi

Hirdetmény.

Az 1886. évi XXI. t.-cz. 7. és 8 §-a alapján ezennel közhírré tétetik, hogy Versecz város törvényhatósági bizottságának folyó évi november hó 15-én tartott közgyűlésében 203 jkvi 11.043 ikt. szám alatt hozott azon határozata, mely szerint a helybeli gör. kel. szerb hitközségi elemi iskolák fenntartásához eddig teljesített hozzájárulás aló az 1902. évi január hó 1-től kezdve felmentettek folyó évi november hó 27-től kezdve 15 napig vagyis folyó évi december hó 11-éig bezárólag a városi számvédelemnél közszemlére kitétetik.

Verseczen, 1901 évi november hó 24-én.
Weifert Károly főjegyző.
polgármester helyettese.

Czepléden Unghváry László

300 holdas szállótelepe és gyümölcsfaiskolájának, valamint borüzletének részletes árjegyzéke megjelent s ingyen és bérmentve küldetik. Saját termésű 2-szer fejtett kitudó új bor ára 18 firtó fel felé. Hordóval szolgálhatok. Viszonteladók kerestetnek.

Egy svajcezi csoda.

Az alant jegyzett csejegy utánvét mellett küld minden szemelynek, legyen az bármely osztályú, a kereskedői világban még nem létezett árban

csak 3 koronáért

vámmentesen 1 kitudó 24 óra járatú orát,

3 évi jótállás mellett.

Ezenkívül kap ez órának minden egyes megrendelője egy aranyozott, finom izléssel összehajlított láncot ingyen hozzácsomagolva. Ha az óra meg nem felel egy szívosen kiesereljük, esetleg az órszveget visszazármatatjuk. Egyes egyedül kapható a

Svajcezi

óra-nagyraktár-vállalatnál

Basel-Horbürg (Svajcz.)

Bebizonyítható hogy sok ezer

ily orát a legnagyobb melegegedésre

szállítottunk.

Fontos gyomorhajosoknak!

Étvágytalanság, gyomorhajos,

undorodás, fejfájás, és rossz emésztést

stb. azonnal meglehet szüntetni az ismert

Brady-féle Máriacelli gyomorcseppekkel.

Minden gyógyszerárban kapható.

Sok ezer köszönő és elismerő irat.

Ára egy üvegnek használati utasítással 40 kr.

kettős üveg 70 kr.

Központelárusítás: **Brady E.** gyógyszerár a

»Magyar Királyhoz.« Bécs I.

Hamisításoktól óvakodjunk, figyeljünk a „véd-

jegyre” és az *„Urtay”* aláírásra.

Figyeljünk arra, hogy az igazi **Máriacelli**

gyomorcsepp üvege 40. és 70 kr., míg a

hamisított sokkal olcsóbb, rendszerint 35 krral

vesztegetik.

Csak RÉTHY-félét fogadjunk el!

A valódi pemetefü-cukorka kékpapír dobozokban kapható, s minden dobozon a készítő: **RÉTHY BÉLA** aláírása látható. Eltérő készítmények mint hamisítványok visszautasítandók.

10949 szám. — 1901.

Hirdetmény.

A Kanacsy Vazul elhalálása és Dr. Hadzsi Szilárd lemondása folytán 1897 évi augusztus hó 23.ától s illetve 1899 évi márczius hó 5-től számítandó megbizással a II. kerületben megürült két törvényhatósági bizottsági tagsági hely, továbbá az Enzmann Lipót elhalálása folytán 1899 márczius hó 5-től számítandó megbizással az V. kerületben megürült egy thb. tagsági hely betöltése céljából a város törvényhatósági bizottsága folyó évi november hó 15-én 198/10.949 sz. alatt ho-

zött közgyűlési határozatával a választás napját f. é. december hó 8 napjára tűzvé ki, a választás helyéül a II. kerület részére a város-háza nagy üléstermét, az V. kerület részére pedig a köz-égi népiskola épületét allapította meg, s végre választási elnökül a II. kerület részére Koszirovits Iván th. főjegyző urat, az V. kerület részére pedig Bodry Mihály tenacsnok urat küldte ki.

Miről a választók, a kiknek névjegyzéke f. é. december hó 1-től kezdve a városi jegyzőségél közszemlére ki lesz téve, ezennel azonnalgjegyzés mellett értesítetettek, hogy a szavazás az 1886 évi XXI. t.-cz. 39 szakasza értelmében a kitudó napon d. e. 9 órakor kezdődik, és d. u. 4 órakor végződik. Ezen idő eltelte után a szavazásnak többé helyen nincsen.

Választható minden irni és olvasni tudó, választó, tekintet nélkül arra, hogy melyik választó-kerülethez tartozik.

A szavazás szavazatlappal történik.

Egy szavazatlap a II kerületben csak két nevet, az V. kerületben pedig csak egy nevet tartalmazhat; az esetleg utólirott, vagy olvashatlanul írott nevek figyelembe nem vétetnek

A választás helyén fegyverrel vagy bottal megjelenni tilos.

A választási bizottság ugyanazon törvényes védelemben részesül, mint az országgyűlési képviselő-választás alkalmával működő bizottság.

Végül megjegyeztetik, hogy a II. kerületben megválasztott két thb. tag közül annak a megbizási ideje a ki legtöbb szavazatot nyert, 1899 évi márczius hó 5-től lesz szamitva.

Versecz, 1901 évi november hó 20. án.

Weifert Károly főjegyző.

pogarmesteri helyettese.

Szólóoltványok

szokványminőségben. A legkiválóbb 42 bor- és csemegefajokban fajtisztán, teljes jótállással.

Élőkerítés.

Gleditschia csemetek és magvak

Uradalmaknak, községeknek három évi törlesztésre is adatik.

Óriás tövisű, igen gyorsan fejlődő sövénynövény. Ez az egyedüli, melyből oly örökös kerítés nevelhető par év alatt, rendkívül csekély kiadással, melyen nemhogy ember, de semmiféle állat, meg az apró nyulak sem hatolhatnak át. Minden rendeléshez rajzokkal ellátott útítési és kezelési utasítás mellékeltek. Ezer csemete elég 200 méterre. — Ára 6 frt.

Óriási jövedelmet biztosító voltánál fogva, ennek tenyésztése számos gazdasegben az utóbbi időben rendkívül elterjedt.

Színes fenyvnyomán főárjegyzék ingyen és bérmentve küldetik minden rendelési kötelezettség nélkül. Az árjegyzésen kívül meg egy olyan könyvet kap ezzel, ki azt cizimere ingyen és bérmentve küldetni kéri, mert nincsen az a ház, vagy család, a hol annak tartalma hasznára ne fordítanak, városban, falun, pusztán, gazdag vagy szegény családnál egyaránt. Így meg az óráknak is igen nagy érdekében áll. **Kik rendelni semmit nem akarnak,** mert benne számos oly közlemények foglaltatnak, melyek mindenkinék nagy szolgálatot tesznek. Cím: „Ermelléki első szólóoltvány-telep” Nagy Gábor Nagy-Kágya u. p. Székelyhid.

Dióesemeték.

Színes fenyvnyomán főárjegyzék ingyen és bérmentve küldetik minden rendelési kötelezettség nélkül. Az árjegyzésen kívül meg egy olyan könyvet kap ezzel, ki azt cizimere ingyen és bérmentve küldetni kéri, mert nincsen az a ház, vagy család, a hol annak tartalma hasznára ne fordítanak, városban, falun, pusztán, gazdag vagy szegény családnál egyaránt. Így meg az óráknak is igen nagy érdekében áll. **Kik rendelni semmit nem akarnak,** mert benne számos oly közlemények foglaltatnak, melyek mindenkinék nagy szolgálatot tesznek. Cím: „Ermelléki első szólóoltvány-telep” Nagy Gábor Nagy-Kágya u. p. Székelyhid.

Színes fenyvnyomán főárjegyzék ingyen és bérmentve küldetik minden rendelési kötelezettség nélkül. Az árjegyzésen kívül meg egy olyan könyvet kap ezzel, ki azt cizimere ingyen és bérmentve küldetni kéri, mert nincsen az a ház, vagy család, a hol annak tartalma hasznára ne fordítanak, városban, falun, pusztán, gazdag vagy szegény családnál egyaránt. Így meg az óráknak is igen nagy érdekében áll. **Kik rendelni semmit nem akarnak,** mert benne számos oly közlemények foglaltatnak, melyek mindenkinék nagy szolgálatot tesznek. Cím: „Ermelléki első szólóoltvány-telep” Nagy Gábor Nagy-Kágya u. p. Székelyhid.

Színes fenyvnyomán főárjegyzék ingyen és bérmentve küldetik minden rendelési kötelezettség nélkül. Az árjegyzésen kívül meg egy olyan könyvet kap ezzel, ki azt cizimere ingyen és bérmentve küldetni kéri, mert nincsen az a ház, vagy család, a hol annak tartalma hasznára ne fordítanak, városban, falun, pusztán, gazdag vagy szegény családnál egyaránt. Így meg az óráknak is igen nagy érdekében áll. **Kik rendelni semmit nem akarnak,** mert benne számos oly közlemények foglaltatnak, melyek mindenkinék nagy szolgálatot tesznek. Cím: „Ermelléki első szólóoltvány-telep” Nagy Gábor Nagy-Kágya u. p. Székelyhid.

Színes fenyvnyomán főárjegyzék ingyen és bérmentve küldetik minden rendelési kötelezettség nélkül. Az árjegyzésen kívül meg egy olyan könyvet kap ezzel, ki azt cizimere ingyen és bérmentve küldetni kéri, mert nincsen az a ház, vagy család, a hol annak tartalma hasznára ne fordítanak, városban, falun, pusztán, gazdag vagy szegény családnál egyaránt. Így meg az óráknak is igen nagy érdekében áll. **Kik rendelni semmit nem akarnak,** mert benne számos oly közlemények foglaltatnak, melyek mindenkinék nagy szolgálatot tesznek. Cím: „Ermelléki első szólóoltvány-telep” Nagy Gábor Nagy-Kágya u. p. Székelyhid.

Színes fenyvnyomán főárjegyzék ingyen és bérmentve küldetik minden rendelési kötelezettség nélkül. Az árjegyzésen kívül meg egy olyan könyvet kap ezzel, ki azt cizimere ingyen és bérmentve küldetni kéri, mert nincsen az a ház, vagy család, a hol annak tartalma hasznára ne fordítanak, városban, falun, pusztán, gazdag vagy szegény családnál egyaránt. Így meg az óráknak is igen nagy érdekében áll. **Kik rendelni semmit nem akarnak,** mert benne számos oly közlemények foglaltatnak, melyek mindenkinék nagy szolgálatot tesznek. Cím: „Ermelléki első szólóoltvány-telep” Nagy Gábor Nagy-Kágya u. p. Székelyhid.

Színes fenyvnyomán főárjegyzék ingyen és bérmentve küldetik minden rendelési kötelezettség nélkül. Az árjegyzésen kívül meg egy olyan könyvet kap ezzel, ki azt cizimere ingyen és bérmentve küldetni kéri, mert nincsen az a ház, vagy család, a hol annak tartalma hasznára ne fordítanak, városban, falun, pusztán, gazdag vagy szegény családnál egyaránt. Így meg az óráknak is igen nagy érdekében áll. **Kik rendelni semmit nem akarnak,** mert benne számos oly közlemények foglaltatnak, melyek mindenkinék nagy szolgálatot tesznek. Cím: „Ermelléki első szólóoltvány-telep” Nagy Gábor Nagy-Kágya u. p. Székelyhid.

Színes fenyvnyomán főárjegyzék ingyen és bérmentve küldetik minden rendelési kötelezettség nélkül. Az árjegyzésen kívül meg egy olyan könyvet kap ezzel, ki azt cizimere ingyen és bérmentve küldetni kéri, mert nincsen az a ház, vagy család, a hol annak tartalma hasznára ne fordítanak, városban, falun, pusztán, gazdag vagy szegény családnál egyaránt. Így meg az óráknak is igen nagy érdekében áll. **Kik rendelni semmit nem akarnak,** mert benne számos oly közlemények foglaltatnak, melyek mindenkinék nagy szolgálatot tesznek. Cím: „Ermelléki első szólóoltvány-telep” Nagy Gábor Nagy-Kágya u. p. Székelyhid.

Színes fenyvnyomán főárjegyzék ingyen és bérmentve küldetik minden rendelési kötelezettség nélkül. Az árjegyzésen kívül meg egy olyan könyvet kap ezzel, ki azt cizimere ingyen és bérmentve küldetni kéri, mert nincsen az a ház, vagy család, a hol annak tartalma hasznára ne fordítanak, városban, falun, pusztán, gazdag vagy szegény családnál egyaránt. Így meg az óráknak is igen nagy érdekében áll. **Kik rendelni semmit nem akarnak,** mert benne számos oly közlemények foglaltatnak, melyek mindenkinék nagy szolgálatot tesznek. Cím: „Ermelléki első szólóoltvány-telep” Nagy Gábor Nagy-Kágya u. p. Székelyhid.

Színes fenyvnyomán főárjegyzék ingyen és bérmentve küldetik minden rendelési kötelezettség nélkül. Az árjegyzésen kívül meg egy olyan könyvet kap ezzel, ki azt cizimere ingyen és bérmentve küldetni kéri, mert nincsen az a ház, vagy család, a hol annak tartalma hasznára ne fordítanak, városban, falun, pusztán, gazdag vagy szegény családnál egyaránt. Így meg az óráknak is igen nagy érdekében áll. **Kik rendelni semmit nem akarnak,** mert benne számos oly közlemények foglaltatnak, melyek mindenkinék nagy szolgálatot tesznek. Cím: „Ermelléki első szólóoltvány-telep” Nagy Gábor Nagy-Kágya u. p. Székelyhid.

Színes fenyvnyomán főárjegyzék ingyen és bérmentve küldetik minden rendelési kötelezettség nélkül. Az árjegyzésen kívül meg egy olyan könyvet kap ezzel, ki azt cizimere ingyen és bérmentve küldetni kéri, mert nincsen az a ház, vagy család, a hol annak tartalma hasznára ne fordítanak, városban, falun, pusztán, gazdag vagy szegény családnál egyaránt. Így meg az óráknak is igen nagy érdekében áll. **Kik rendelni semmit nem akarnak,** mert benne számos oly közlemények foglaltatnak, melyek mindenkinék nagy szolgálatot tesznek. Cím: „Ermelléki első szólóoltvány-telep” Nagy Gábor Nagy-Kágya u. p. Székelyhid.

Színes fenyvnyomán főárjegyzék ingyen és bérmentve küldetik minden rendelési kötelezettség nélkül. Az árjegyzésen kívül meg egy olyan könyvet kap ezzel, ki azt cizimere ingyen és bérmentve küldetni kéri, mert nincsen az a ház, vagy család, a hol annak tartalma hasznára ne fordítanak, városban, falun, pusztán, gazdag vagy szegény családnál egyaránt. Így meg az óráknak is igen nagy érdekében áll. **Kik rendelni semmit nem akarnak,** mert benne számos oly közlemények foglaltatnak, melyek mindenkinék nagy szolgálatot tesznek. Cím: „Ermelléki első szólóoltvány-telep” Nagy Gábor Nagy-Kágya u. p. Székelyhid.

Színes fenyvnyomán főárjegyzék ingyen és bérmentve küldetik minden rendelési kötelezettség nélkül. Az árjegyzésen kívül meg egy olyan könyvet kap ezzel, ki azt cizimere ingyen és bérmentve küldetni kéri, mert nincsen az a ház, vagy család, a hol annak tartalma hasznára ne fordítanak, városban, falun, pusztán, gazdag vagy szegény családnál egyaránt. Így meg az óráknak is igen nagy érdekében áll. **Kik rendelni semmit nem akarnak,** mert benne számos oly közlemények foglaltatnak, melyek mindenkinék nagy szolgálatot tesznek. Cím: „Ermelléki első szólóoltvány-telep” Nagy Gábor Nagy-Kágya u. p. Székelyhid.

Színes fenyvnyomán főárjegyzék ingyen és bérmentve küldetik minden rendelési kötelezettség nélkül. Az árjegyzésen kívül meg egy olyan könyvet kap ezzel, ki azt cizimere ingyen és bérmentve küldetni kéri, mert nincsen az a ház, vagy család, a hol annak tartalma hasznára ne fordítanak, városban, falun, pusztán, gazdag vagy szegény családnál egyaránt. Így meg az óráknak is igen nagy érdekében áll. **Kik rendelni semmit nem akarnak,** mert benne számos oly közlemények foglaltatnak, melyek mindenkinék nagy szolgálatot tesznek. Cím: „Ermelléki első szólóoltvány-telep” Nagy Gábor Nagy-Kágya u. p. Székelyhid.

Színes fenyvnyomán főárjegyzék ingyen és bérmentve küldetik minden rendelési kötelezettség nélkül. Az árjegyzésen kívül meg egy olyan könyvet kap ezzel, ki azt cizimere ingyen és bérmentve küldetni kéri, mert nincsen az a ház, vagy család, a hol annak tartalma hasznára ne fordítanak, városban, falun, pusztán, gazdag vagy szegény családnál egyaránt. Így meg az óráknak is igen nagy érdekében áll. **Kik rendelni semmit nem akarnak,** mert benne számos oly közlemények foglaltatnak, melyek mindenkinék nagy szolgálatot tesznek. Cím: „Ermelléki első szólóoltvány-telep” Nagy Gábor Nagy-Kágya u. p. Székelyhid.

Színes fenyvnyomán főárjegyzék ingyen és bérmentve küldetik minden rendelési kötelezettség nélkül. Az árjegyzésen kívül meg egy olyan könyvet kap ezzel, ki azt cizimere ingyen és bérmentve küldetni kéri, mert nincsen az a ház, vagy család, a hol annak tartalma hasznára ne fordítanak, városban, falun, pusztán, gazdag vagy szegény családnál egyaránt. Így meg az óráknak is igen nagy érdekében áll. **Kik rendelni semmit nem akarnak,** mert benne számos oly közlemények foglaltatnak, melyek mindenkinék nagy szolgálatot tesznek. Cím: „Ermelléki első szólóoltvány-telep” Nagy Gábor Nagy-Kágya u. p. Székelyhid.

Színes fenyvnyomán főárjegyzék ingyen és bérmentve küldetik minden rendelési kötelezettség nélkül. Az árjegyzésen kívül meg egy olyan könyvet kap ezzel, ki azt cizimere ingyen és bérmentve küldetni kéri, mert nincsen az a ház, vagy család, a hol annak tartalma hasznára ne fordítanak, városban, falun, pusztán, gazdag vagy szegény családnál egyaránt. Így meg az óráknak is igen nagy érdekében áll. **Kik rendelni semmit nem akarnak,** mert benne számos oly közlemények foglaltatnak, melyek mindenkinék nagy szolgálatot tesznek. Cím: „Ermelléki első szólóoltvány-telep” Nagy Gábor Nagy-Kágya u. p. Székelyhid.

Színes fenyvnyomán főárjegyzék ingyen és bérmentve küldetik minden rendelési kötelezettség nélkül. Az árjegyzésen kívül meg egy olyan könyvet kap ezzel, ki azt cizimere ingyen és bérmentve küldetni kéri, mert nincsen az a ház, vagy család, a hol annak tartalma hasznára ne fordítanak, városban, falun, pusztán, gazdag vagy szegény családnál egyaránt. Így meg az óráknak is igen nagy érdekében áll. **Kik rendelni semmit nem akarnak,** mert benne számos oly közlemények foglaltatnak, melyek mindenkinék nagy szolgálatot tesznek. Cím: „Ermelléki első szólóoltvány-telep” Nagy Gábor Nagy-Kágya u. p. Székelyhid.

Színes fenyvnyomán főárjegyzék ingyen és bérmentve küldetik minden rendelési kötelezettség nélkül. Az árjegyzésen kívül meg egy olyan könyvet kap ezzel, ki azt cizimere ingyen és bérmentve küldetni kéri, mert nincsen az a ház, vagy család, a hol annak tartalma hasznára ne fordítanak, városban, falun, pusztán, gazdag vagy szegény családnál egyaránt. Így meg az óráknak is igen nagy érdekében áll. **Kik rendelni semmit nem akarnak,** mert benne számos oly közlemények foglaltatnak, melyek mindenkinék nagy szolgálatot tesznek. Cím: „Ermelléki első szólóoltvány-telep” Nagy Gábor Nagy-Kágya u. p. Székelyhid.

Színes fenyvnyomán főárjegyzék ingyen és bérmentve küldetik minden rendelési kötelezettség nélkül. Az árjegyzésen kívül meg egy olyan könyvet kap ezzel, ki azt cizimere ingyen és bérmentve küldetni kéri, mert nincsen az a ház, vagy család, a hol annak tartalma hasznára ne fordítanak, városban, falun, pusztán, gazdag vagy szegény családnál egyaránt. Így meg az óráknak is igen nagy érdekében áll. **Kik rendelni semmit nem akarnak,** mert benne számos oly közlemények foglaltatnak, melyek mindenkinék nagy szolgálatot tesznek. Cím: „Ermelléki első szólóoltvány-telep” Nagy Gábor Nagy-Kágya u. p. Székelyhid.

Színes fenyvnyomán főárjegyzék ingyen és bérmentve küldetik minden rendelési kötelezettség nélkül. Az árjegyzésen kívül meg egy olyan könyvet kap ezzel, ki azt cizimere ingyen és bérmentve küldetni kéri, mert nincsen az a ház, vagy család, a hol annak tartalma hasznára ne fordítanak, városban, falun, pusztán, gazdag vagy szegény családnál egyaránt. Így meg az óráknak is igen nagy érdekében áll. **Kik rendelni semmit nem akarnak,** mert benne számos oly közlemények foglaltatnak, melyek mindenkinék nagy szolgálatot tesznek. Cím: „Ermelléki első szólóoltvány-telep” Nagy Gábor Nagy-Kágya u. p. Székelyhid.

Színes fenyvnyomán főárjegyzék ingyen és bérmentve küldetik minden rendelési kötelezettség nélkül. Az árjegyzésen kívül meg egy olyan könyvet kap ezzel, ki azt cizimere ingyen és bérmentve küldetni kéri, mert nincsen az a ház, vagy család, a hol annak tartalma hasznára ne fordítanak, városban, falun, pusztán, gazdag vagy szegény családnál egyaránt. Így meg az óráknak is igen nagy érdekében áll. **Kik rendelni semmit nem akarnak,** mert benne számos oly közlemények foglaltatnak, melyek mindenkinék nagy szolgálatot tesznek. Cím: „Ermelléki első szólóoltvány-telep” Nagy Gábor Nagy-Kágya u. p. Székelyhid.

Színes fenyvnyomán főárjegyzék ingyen és bérmentve küldetik minden rendelési kötelezettség nélkül. Az árjegyzésen kívül meg egy olyan könyvet kap ezzel, ki azt cizimere ingyen és bérmentve küldetni kéri, mert nincsen az a ház, vagy család, a hol annak tartalma hasznára ne fordítanak, városban, falun, pusztán, gazdag vagy szegény családnál egyaránt. Így meg az óráknak is igen nagy érdekében áll. **Kik rendelni semmit nem akarnak,** mert benne számos oly közlemények foglaltatnak, melyek mindenkinék nagy szolgálatot tesznek. Cím: „Ermelléki első szólóoltvány-telep” Nagy Gábor Nagy-Kágya u. p. Székelyhid.

Színes fenyvnyomán főárjegyzék ingyen és bérmentve küldetik minden rendelési kötelezettség nélkül. Az árjegyzésen kívül meg egy olyan könyvet kap ezzel, ki azt cizimere ingyen és bérmentve küldetni kéri, mert nincsen az a ház, vagy család, a hol annak tartalma hasznára ne fordítanak, városban, falun, pusztán, gazdag vagy szegény családnál egyaránt. Így meg az óráknak is igen nagy érdekében áll. **Kik rendelni semmit nem akarnak,** mert benne számos oly közlemények foglaltatnak, melyek mindenkinék nagy szolgálatot tesznek. Cím: „Ermelléki első szólóoltvány-telep” Nagy Gábor Nagy-Kágya u. p. Székelyhid.

Színes fenyvnyomán főárjegyzék ingyen és bérmentve küldetik minden rendelési kötelezettség nélkül. Az árjegyzésen kívül meg egy olyan könyvet kap ezzel, ki azt cizimere ingyen és bérmentve küldetni kéri, mert nincsen az a ház, vagy család, a hol annak tartalma hasznára ne fordítanak, városban, falun, pusztán, gazdag vagy szegény családnál egyaránt. Így meg az óráknak is igen nagy érdekében áll. **Kik rendelni semmit nem akarnak,** mert benne számos oly közlemények foglaltatnak, melyek mindenkinék nagy szolgálatot tesznek. Cím: „Ermelléki első szólóoltvány-telep” Nagy Gábor Nagy-Kágya u. p. Székelyhid.

Színes fenyvnyomán főárjegyzék ingyen és bérmentve küldetik minden rendelési kötelezettség nélkül. Az árjegyzésen kívül meg egy olyan könyvet kap ezzel, ki azt cizimere ingyen és bérmentve küldetni kéri, mert nincsen az a ház, vagy család, a hol annak tartalma hasznára ne fordítanak, városban, falun, pusztán, gazdag vagy szegény családnál egyaránt. Így meg az óráknak is igen nagy érdekében áll. **Kik rendelni semmit nem akarnak,** mert benne számos oly közlemények foglaltatnak, melyek mindenkinék nagy szolgálatot tesznek. Cím: „Ermelléki első szólóoltvány-telep” Nagy Gábor Nagy-Kágya u. p. Székelyhid.

Színes fenyvnyomán főárjegyzék ingyen és bérmentve küldetik minden rendelési kötelezettség nélkül. Az árjegyzésen kívül meg egy olyan könyvet kap ezzel, ki azt cizimere ingyen és bérmentve küldetni kéri, mert nincsen az a ház, vagy család, a hol annak tartalma hasznára ne fordítanak, városban, falun, pusztán, gazdag vagy szegény családnál egyaránt. Így meg az óráknak is igen nagy érdekében áll. **Kik rendelni semmit nem akarnak,** mert benne számos oly közlemények foglaltatnak, melyek mindenkinék nagy szolgálatot tesznek. Cím: „Ermelléki első szólóoltvány-telep” Nagy Gábor Nagy-Kágya u. p. Székelyhid.

Színes fenyvnyomán főárjegyzék ingyen és bérmentve küldetik minden rendelési kötelezettség nélkül. Az árjegyzésen kívül meg egy olyan könyvet kap ezzel, ki azt cizimere ingyen és bérmentve küldetni kéri, mert nincsen az a ház, vagy család, a hol annak tartalma hasznára ne fordítanak, városban, falun, pusztán, gazdag vagy szegény